

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
Аналіз зовнішньої політики країн ЄС

Підготовки **здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії**
(PHD)

Спеціальності **291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та**
регіональні студії»

Луцьк – 2020

Програма навчальної дисципліни «Аналіз зовнішньої політики країн ЄС»
підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії (PHD)
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні
студії»

**Розробник: Балак Ілона Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент
кафедри міжнародних відносин і регіональних студій**

**Рецензент: Пікулик Оксана Богданівна, економічних наук, старший викладач
кафедри міжнародних відносин і регіональних студій Східноєвропейського
національного університету імені Лесі Українки**

**Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
міжнародних відносин і регіональних студій**

протокол № 1 від 20 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри: проф. Коцан Н. Н.

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією
факультету міжнародних відносин
протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.**

Голова науково-методичної комісії факультету доц. Романюк Н. І.

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки**

© Балак І. О., 2020 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-наукова програма «Міжнародні відносини та стратегічні комунікації України та ЄС», Доктор філософії	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 2
		Семестр 4й
		Лекції 36 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семінарські 20 год.
	Самостійна робота 124 год.	
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Навчальна дисципліна «Аналіз зовнішньої політики країн ЄС» охоплює питання становлення системи зовнішньополітичних відносин в Європі, теоретичні основи та концепції зовнішньої політики, зародження ідей об'єднання Європи, передумови й проблеми європейської політики добросусідства. Важливе місце в структурі курсу займають аналіз установчих документів, історико-правові особливості формування та сучасні тенденції розвитку зовнішньої політики окремих держав Західної, Центрально-Східної та Південно-Східної Європи, проблеми функціонування зовнішньополітичного співробітництва з Україною.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- аналізувати сутність зовнішньої політики держави, передумови та чинники її формування;
- характеризувати зовнішньополітичні впливи великих держав Західної Європи;
- аналізувати основні зовнішньополітичні ініціативи північноєвропейських країн;
- давати оцінку особливостям зовнішньої політики південноєвропейських держав;
- окреслювати зовнішньополітичні пріоритети країн Бенілюксу, Австрії, Швейцарії, Ірландії;
- визначати суть та давати власну оцінку зовнішній політиці країн Центрально-Східної Європи;

- висвітлювати зовнішньополітичні проблеми розвитку Південно-Східної Європи;
- осмислювати та аргументувати власні погляди на зовнішню політику України в різні історичні періоди.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Зовнішня політика країн Західної Європи

Тема 1. Теоретичні аспекти зовнішньої політики

Сутність поняття «зовнішня політика». Історія становлення зовнішньої політики. Основні функції зовнішньої політики. Найголовніші цілі зовнішньої політики. Засоби її здійснення. Зв'язок з суміжними дисциплінами.

Тема 2. Зовнішня політика держав Північної Європи

Сутність нейтралітету Швеції та його місце у зовнішній політиці. Військово-політичні відносини Швеції з ЄС. Військово-політичні відносини Королівства з НАТО та ООН. Українсько-шведські відносини. Євроінтеграційні прагнення Норвегії. Співпраця Норвегії в контексті європейської системи безпеки і оборони. Особливості становлення Данії як незалежної держави. Зовнішньополітичний курс Данії під час окупації. Зовнішня політика сучасної Данії. Ісландський рух за незалежність. Чинники розвитку зовнішньої політики Ісландії після підписання Унії в 1918 році. Позиція Ісландії в Другій світовій війні. Зовнішня політика Республіки Ісландія з 1944 року. Еволюція зовнішньополітичних пріоритетів Фінляндії. Північна Рада – система співробітництва країн Північної Європи.

Тема 3. Зовнішня політика Бельгії, Нідерландів, Люксембургу

Нова зовнішньополітична доктрина Бельгії. Бельгія в процесах євроінтеграції. Євроатлантизм і стратегія міжнародної безпеки сучасної Бельгії. Основні напрямки зовнішньої політики Нідерландів. Доктрина національної безпеки Нідерландів. Нідерланди і Європейський Союз. Внесок Люксембургу в процес євроінтеграції.

Тема 4. Зовнішня політика Великобританії та Ірландії

Зміцнення зовнішньополітичних позицій у 1980-х – 90-х рр.. Еволюція «особливих відносин» зі США. Місце та роль Великої Британії у НАТО. Великобританія в європейських інтеграційних процесах. Відносини з Францією. Відносини з ФРН. Велика Британія і держави Співдружності. Політика «нового реалізму» Д. Кемерона. Політика Т. Мей: брекзит. Головні напрямки зовнішньої політики Ірландської Республіки. Зміни соціально-економічного становища Ірландії наприк. ХХ – на поч. ХХІ ст.. Сприяння Ірландської Республіки процесам європейської інтеграції. Мирний процес у Північній Ірландії на сучасному етапі.

Тема 5. Зовнішня політика Австрії та Швейцарії.

Еволюція австрійського нейтралітету. Внутрішні чинники формування і реалізації європейської політики Австрійської політики. Європейський вектор австрійської дипломатії. Особливість швейцарського нейтралітету та вступ до ООН. Європейський напрям швейцарської дипломатії. Відносини Швейцарії та США. Питання національної безпеки Швейцарії.

Тема 6. Зовнішня політика ФРН

Об'єднання та нова зовнішня політика Німеччини. Роль Німеччини в інтеграційних процесах Європейського Союзу. Німецько-французькі відносини в контексті розвитку інтеграційних процесів у Євросоюзі. ФРН і США в контексті євроатлантичних відносин. «Drang nach Osten» сучасної зовнішньої політики Німеччини.

Тема 7. Зовнішня політика Франції

Розпад біполярної системи та зовнішня політика Ф. Міттерана Еволюція зовнішньополітичного курсу Франції в постбіполярний період. Франція в процесах європейської інтеграції. Франко-німецькі відносини як стрижень європейської безпеки і співробітництва. Еволюція відносин Франції і НАТО. Середземноморський вектор в політиці Франції. Франція і країни Африки та Південно-Східної Азії.

Тема 8. Зовнішня політика Італії

Формування зовнішньополітичного курсу Італії після закінчення «холодної війни». Зовнішня політика Італії в рамках Європейського Союзу. Діяльність Італії в Раді Європи. Середземномор'я як пріоритет регіональної політики Італії. Балкани у зовнішній політиці Італії. Італія та основні інститути безпеки (ОБСЄ, НАТО). Діяльність Італії у «Великій сімці». Італія і країни Північної та Латинської Америки. Африка та Азіатсько-Тихоокеанський регіон в італійській дипломатії.

Тема 9. Зовнішня політика країн Південної Європи

Національні інтереси в зовнішній політиці Іспанії. Європейський напрям дипломатії Іспанії. Іспанія та США в контексті євроатлантичних відносин. «Альянс цивілізацій». Взаємовідносини Іспанії з Латинською Америкою. Середземноморський напрям зовнішньої політики Іспанії. Головні пріоритети зовнішньої політики Португалії. Проблеми зовнішньої політики Греції.

Тема 10. Зовнішня політика «карликових країн» Європи

Зовнішня політика Ліхтенштейну. Зовнішньополітичний курс Андорри. Пріоритети Мальти. Розвиток зовнішньої політики Сан-Марино. Українсько-монахські відносини. Особливості зовнішньої політики Ватикану. Зовнішня політика Суверенного Мальтійського Ордена.

Змістовий модуль 2. Зовнішня політика країн Центрально-Східної Європи та Північно-Східної Європи

Тема 11. Зовнішня політика Латвії, Литви, Естонії

Зовнішня політика країн Балтії після Першої світової війни. Обмеженість здійснення власної зовнішньої політики в радянський період. Отримання незалежності. Орієнтири зовнішньополітичного курсу Латвії. Головні цілі зовнішньої політики Литви. Засади зовнішньої політики Естонії.

Тема 12. Зовнішня політика Чехії та Словаччини

Зовнішня політика Чехословацької республіки в 1918–1945 роках. Окупація Чехословаччини. Зовнішня політика Чехословаччини в 1945–1989 рр. Мирне «розлучення». Пріоритетні напрями зовнішньої політики Чеської Республіки. Зовнішньополітичний курс Словацької Республіки. Особливості формування та реалізації чесько-українських та словацько-українських відносин.

Тема 13. Зовнішня політика Угорщини

Зовнішня політика Угорщини в період між двома світовими війнами. Відносини з сусідами. Окупація Угорщини. Проблеми реалізації зовнішньої політики Угорщини в радянський період. Зовнішня політика Угорської Республіки (з жовтня 1989 року). Проблеми угорсько-українських взаємовідносин. Співпраця з угорською діаспорою за кордоном.

Тема 14. Зовнішня політика Румунії

Історичні особливості формування держави. Зовнішня політика Румунії від кінця Першої до кінця Другої світової війни. Зовнішня політика Румунії в 1945 – 1989 роках. Пріоритетні напрями зовнішньої політики сучасної Румунії. Співпраця з міжнародними організаціями. Проблемні питання румуно-українських відносин.

Тема 15. Зовнішня політика Польщі

Річ Посполита Польська у міждержавних відносинах. Розділена Польща (1795 – 1918 роки). Зовнішньополітичні орієнтири Ю. Пілсудського. Зовнішня політика Польської Республіки в 1918–1945 рр. Окупація Польщі. Пакт Молотова – Рібентропа. Особливості розвитку зовнішньої політики комуністичної Польщі. Нова зовнішня політика Польщі. Участь держави в міжнародних організаціях. Проблеми польсько-українських міждержавних відносин. Підтримка українського народу в російсько-українській війні (з 2014 року).

Тема 16. Зовнішня політика Болгарії

Болгарія в системі міжнародних відносин від кінця Першої і до кінця Другої світової війни. Напрями зовнішньої політики комуністичної Болгарії в 1945 – 1989 роках. Зовнішня політика Болгарії в 90-ті роки ХХ ст..

Зовнішньополітичні орієнтири Болгарії в 1995–2018 роках. Співпраця з міжнародними організаціями. Болгарсько-українське співробітництво.

Тема 17. Зовнішня політика країн колишньої Югославії

Югославія в системі міжнародних відносин (1918–1945 рр.). Зовнішньополітичний курс ЮРСП в 1945 – 1990 роках. Югославія в системі міжнародних відносин кінця 80-х – початку 90-х років ХХ століття. Балканське протистояння. Зовнішня політика Союзної республіки Югославія (Республіки Сербія). Проблема Косова. Зовнішня політика Словенії, Хорватії, Боснії і Герцеговини, Македонії наприкінці 80-х – в першій половині 90-х років ХХ ст.. Напрями зовнішньої політики сучасних Албанії та Чорногорії. Співпраця з міжнародними організаціями.

Тема 18. Зовнішня політика України

Зовнішня політика Київської Русі. Міждержавні відносини Галицько-Волинського князівства, українських земель у складі Великого князівства Литовського та Кримського ханства. Створення українського козацтва та напрями зовнішньої політики козацької держави. Поділ України за Андрусівським перемир'ям 1667 року. Зовнішньополітичний курс гетьмана І. Мазепи. Українські землі у складі Російської імперії (1709 – 1917 роки). Українські землі у складі Австрійської імперії та Австро-Угорщини. Зовнішня політика української держави в 1917 – 1922 роках. Поділ українських земель між СРСР, Польщею, Румунією, Чехословаччиною. УРСР у складі СРСР в 1922 – 1941 роках. Українські землі у складі Польщі 1919 – 1938 роки. Україна в роки Другої світової війни. Зовнішня політика радянської України (1945 – 1991 роки). Отримання незалежності та зовнішньополітичні орієнтири Л. Кравчука (1991 – 1994 роки). Зовнішня політика Л. Кучми (1994–2004 роки). Міждержавні відносини періоду правління В. Ющенка. Проросійський вектор зовнішньої політики В. Януковича (2010 – 2013 роки). Підтримка міжнародною спільнотою Революції гідності (2013 р.). Початок російської агресії, анексія АР Крим, інтервенція російських військ в окремі райони Донецької та Луганської областей. Активізація міжнародної співпраці П. Порошенком.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Зовнішня політика країн Західної Європи					
Тема 1. Теоретичні аспекти зовнішньої політики		2	–	6	–
Тема 2. Зовнішня політика держав Північної Європи		2	2	6	–
Тема 3. Зовнішня політика Бельгії, Нідерландів, Люксембургу		2	–	6	–

Тема 4. Зовнішня політика Великобританії та Ірландії		2	2	6	1
Тема 5. Зовнішня політика Австрії та Швейцарії		2	2	6	1
Тема 6. Зовнішня політика ФРН		2	2	6	1
Тема 7. Зовнішня політика Франції		2	2	6	1
Тема 8. Зовнішня політика Італії		2	2	6	–
Тема 9. Зовнішня політика країн Південної Європи		2	2	6	–
Тема 10. Зовнішня політика «карликових країн» Європи		2	–	6	–
Змістовий модуль 2. Зовнішня політика країн Центрально-Східної та Північно-Східної Європи					
Тема 11. Зовнішня політика Латвії, Литви, Естонії		2	2	7	–
Тема 12. Зовнішня політика Чехії та Словаччини		2	2	7	–
Тема 13. Зовнішня політика Угорщини		2	2	7	–
Тема 14. Зовнішня політика Румунії		2		8	–
Тема 15. Зовнішня політика Польщі		2		8	–
Тема 16. Зовнішня політика Болгарії		2		8	–
Тема 17. Зовнішня політика країн колишньої Югославії		2		8	–
Тема 18. Зовнішня політика України		2		7	-
Всього годин:	180	36	20	124	

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Види самостійних завдань
1	Підбір та огляд літературних джерел за тематикою «Зовнішня політика окремих держав Європи».
2	Порівняйте сучасні зовнішньополітичні стратегії північноєвропейських держав.
3	Проаналізуйте тенденції зовнішньополітичного розвитку великих держав Західної Європи .
4	Виокресліть пріоритети зовнішньої політики країн Бенілюксу.
5	Порівняйте напрями зовнішньої політики Австрії та Швейцарії.
6	Визначте особливості зовнішньої політики країн Південної Європи
7	Окресліть особливості зовнішньополітичного курсу країн

	Балканського півострова.
8	Розгляньте роль національної самосвідомості у формуванні зовнішньополітичної стратегії країн Балтії.
9	Проаналізуйте зовнішньополітичні ініціативи Чехії та Словаччини
10	Дослідіть сучасні тенденції у зовнішній політиці Польщі, Румунії, Болгарії, Угорщини.
11	Визначте основні вектори зовнішньої політики РФ
12	Виокремте тенденції зовнішньої політики України в різні періоди становлення державності.
13	Охарактеризуйте сучасні проблеми функціонування ЄС.
	Всього

5. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З кожної із тем, які виносяться на семінарські заняття студент може максимально отримати 2 бали (тема 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14) або 3 бали (тема 15, 16, 17, 19, 20, 21). Загальна сума балів, яку студент отримує за відповіді на семінарських заняттях – 40. Після засвоєння кожного змістового модуля студент пише модульні контрольні роботи у формі відповіді на конкретні питання контрольної роботи. Максимум балів за кожну модульну контрольну роботу – 30 балів. Таким чином, під час виконання завдань поточного оцінювання студент має змогу отримати 40 балів, а, написавши належним чином модульні контрольні роботи, – ще 60 балів. Вся сума балів, яку студент може отримати протягом вивчення даної дисципліни становить 100 балів.

Якщо підсумкова семестрова оцінка становить не менше 75 балів, то, за згодою студента, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань. У цьому випадку підсумкова семестрова оцінка визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно зі шкалою оцінювання, що наводиться в таблиці.

Поточний контроль (макс=40 балів)																Модульний контроль (макс=60)		Загальна кількість балів	
Модуль 1																Модуль 2			
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2									МКР 1	МКР 2		
Т 2	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 19	Т 20	Т 21	30	30	100

2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3			
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--	--

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Будикін В. Україна та ЄС: лібералізація співробітництва / В. Будикін, В. Сіденко // Політична думка. – 1995. – № 2-3. – С 24–30.
2. Воллес Г. Динаміка створення інституцій ЄС // Європейська інтеграція / Уклад. М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія, 2007. – С.168-188.
3. Грицяк І. А. Право та інституції Європейського Союзу. Навч. посібник.- К.: К.І.С., 2004. – 246 с.
4. Громогласова Е.С. Теория и практика политического управления в Европейском Союзе. – М.: ИМЭМО РАН, 2009.
5. Дайнен Десмонд. Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції. – К.: «К.І.С.», 2006.
6. Дайсон К. Економічний і валютний союз як процес європеїзації // Європейська інтеграція / Уклад. М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія, 2007. – С.168-188
7. Друзенко Г. Конституція для Європи. Конституційні акти Європейського Союзу. – К. Юстиніан, 2008.
8. Європейська інтеграція [Текст] : навчальний посібник [для студентів ВНЗ та слухачів магістерської підготовки за напрямом «державне управління»] : Колектив авторів ; за загальною редакцією професорів І. А. Грицяка та Д. І. Дзвінчука. — Івано-Франківськ : місто НВ, 2013. – 464 с.
9. Європейська інтеграція України: Політико-правові проблеми/ За ред. В.П. Горбатенка: Монографія. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005.
10. ЄС – Україна: поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі : Представництво Європейського Союзу в Україні. – К., 2013.

11. Засновницькі договори ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/new_founding_treaties.htm#founding
12. Зовнішня політика // Юридична енциклопедія : [в 6-ти т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. — К. : Українська енциклопедія, 1998.
13. Зовнішня політика країн Північної Європи: навч. посіб. / І. З. Зінько; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. — 327 с. — Бібліогр.: с. 318—324.
14. Капітоненко М. Г. Стратегія зовнішньополітична // Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. / Л. В. Губерський (голова). — К. : Знання України, 2004. — Т. 2 : М — Я. — 812 с.
15. Консолідовані версії договору про Європейський Союз та договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01) : хрестоматія / упоряд. Б. В. Бабіна. — О. : Фенікс, 2012. — 294 с.
16. Копійка В. В. Європейський Союз: заснування і етапи становлення [Текст] : В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко. — К. : видавничий дім «Ін Юре», 2001. — 448 с.
17. Копійка В. В. Європейський Союз: досвід розширення і Україна. — К., 2005.
18. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування. — К., 2009.
19. Паппі Ф. У. та Геннінг К. Г. Логіка прийняття рішень у системі ЄС// Європейська інтеграція / Уклад. М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. — К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. — С. 189-207.
20. Політика зовнішня // Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін. За ред. М. П. Требіна. — Х. : Право, 2015
21. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. — К.: Смолоскип, 2002.
22. Роккан С., Урвін Д. Політика територіальної ідентичності. Исследования по европейскому регионализму // Логос. — 2003. — № 6.
23. Рудько С. О. Зовнішня політика країн Західної Європи в постбіполярний період : навчально-методичний посібник із курсу / С. О. Рудько. — Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2012. — 412 с.
24. Спільна стратегія Європейського Союзу щодо України. Неофіційний переклад Представництва Європейської Комісії в Україні // Політика і час. — 2000. — № 3-4.
25. Стрежнева М. В. Европейский союз и СНГ: Сравн. анализ институтов. — М., 1999.
26. Субботін А. Зовнішня політика // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — 271 с.

27. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами // Режим доступу: http://www/eurorexhi.kiev.ua/ukrainian/ukraine_eu/020.html
28. Україна на шляху європейської інтеграції. Науково-практичний збірник матеріалів. - К., 2000.
29. Україна – Європейський Союз: зібрання міжнародних договорів та інших документів (1991-2009) / за заг. ред. О.С. Камишева. – К. : Юстиніан, 2010. – 608 с.
30. Хартія основних прав ЄС (The Charter of Fundamental Rights of the EU) [Електронний ресурс]. – http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/charter/index_en.htm
31. Хохлов И. И. Субсилиарность как принцип и механизм политики Евросоюза// Режим доступу: <http://www.edu.ru/db/portal/e-library/00000045/Hohlov.pdf>
32. Шмиттер Ф. Зачем конституционализировать Европейский Союз// Прогнозис. – 2007. – № 2 (10). – С. 3–13 // Режим доступу: http://intelros.ru/pdf/prognosis2_07/Shmitter.pdf
33. Schengen Convention implementing the Schengen Agreement (1985) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922\(02\):en:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922(02):en:HTML)
34. Single European Act (1986) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:11986U/TXT>
35. The Copenhagen Criteria (1993) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu/rapid/press-release_DOC-93-3_en.htm?locale=en
36. The Draft Treaty establishing a Constitution for Europe (TCE) (2004) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: european-convention.eu.int/docs/treaty/cv00850.en03.pdf \
37. The future of the European Union – Laeken Declaration// http://europa.eu/int/futurum/documents/offtext/doc151201_en.htm
38. The Maastricht Treaty The Treaty on European Union (TEU) (1992) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.eurotreaties.com/maastrichtec.pdf
39. The Treaty of Amsterdam (the Treaty of Amsterdam amending the Treaty of the European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts) (1997) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.eurotreaties.com/amsterdamtreaty.pdf
40. The Treaty of Lisbon (2007) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu/lisbon_treaty/full_text
41. The Treaty of Nice (Treaty of Nice amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts) (2001) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.eurotreaties.com/nicetreaty.pdf

42. The Treaty of Rome, officially the Treaty establishing the European Economic Community (1957) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/new_founding_treaties.htm#foundingCommunity (ТЕЕС)
43. Treaty establishing the European Coal and Steel Community (1951) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/new_founding_treaties.htm#founding
44. Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, signed at Lisbon, 13 December 2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2007:306:SOM:EN:HTML>

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Сутність зовнішньої політики держави.
2. Історія становлення зовнішньої політики.
3. Основні функції зовнішньої політики.
4. Найголовніші цілі зовнішньої політики.
5. Засоби здійснення зовнішньої політики.
6. Зовнішня політика Швеції.
7. Зовнішня політика Норвегії.
8. Зовнішня політика Фінляндії.
9. Зовнішня політика Ісландії.
10. Зовнішня політика Данії.
11. Зовнішня політика Бельгії.
12. Зовнішня політика Нідерландів.
13. Внесок Люксембургу в процес євроінтеграції.
14. Зовнішня політика Великобританії.
15. Зовнішня політика Ірландії.
16. Зовнішня політика Австрії.
17. Зовнішня політика Швейцарії.
18. Зовнішня політика ФРН.
19. Зовнішня політика Франції.
20. Зовнішня політика Італії.
21. Зовнішня політика Іспанії.
22. Зовнішня політика Португалії.
23. Зовнішня політика Греції.
24. Зовнішня політика «карликових країн» Європи.
25. Зовнішня політика Латвії.
26. Зовнішня політика Литви.
27. Зовнішня політика Естонії.
28. Зовнішня політика Чехії.
29. Зовнішня політика Словаччини.

30. Зовнішня політика Угорщини.
31. Зовнішня політика Румунії.
32. Зовнішня політика Польщі.
33. Зовнішня політика Болгарії.
34. Зовнішня політика Словенії.
35. Зовнішня політика Албанії.
36. Зовнішня політика Хорватії.
37. Зовнішня політика Боснії і Герцеговини.
38. Зовнішня політика Македонії.
39. Зовнішня політика Молдови.
40. Зовнішня політика Білорусі.
41. Зовнішня політика РФ.
42. Зовнішня політика України.
43. Діяльність ООН в Європі.
44. Зовнішні відносини країн ЄС.
45. Нові виклики безпеки та їх вплив на функціонування ЄС.
46. Сучасні пріоритети розвитку ЄС.
47. Роль НАТО у формуванні незалежної зовнішньої політики західноєвропейських держав.
48. Ініціатива НАТО у Південно-Східній Європі.
49. Організація з безпеки і співробітництва в Європі. Рада Європи.
50. Велика «сімка». Велика «двадцятка».